

1. Identificación da programación
Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36011634	Politécnico de Vigo	Vigo	2023/2024

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
IMA	Instalación e mantemento	CSIMA51	Fabricación intelixente	Ciclos formativos de grao superior	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP5012	Metroloxía e instrumentación intelixente	2023/2024	4	96	115

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	ANTONIO RAMILO MACHADO
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

O Real Decreto 481/2020 regula o currículo do Curso de especialización en Fabricación Intelixente.

No propio Real Decreto, no detalle do módulo e no seu apartado de Orientacións pedagóxicas faise a seguinte descrición:

Este módulo profesional contén a formación necesaria para desempeñar as funcións de determinación dos requisitos metrolóxicos de captadores e medidores, e a caracterización e instalación de elementos de campo intelixentes.

A función de determinación dos requisitos metrolóxicos de captadores e medidores inclúe aspectos como:

- ¿ Determinación dos puntos e magnitudes a sensorizar.
- ¿ Selección das tecnoloxías de captación e medición.
- ¿ Determinación das especificacións metrolóxicas.

A función de caracterización e instalación de elementos de campo intelixentes inclúe aspectos como:

- ¿ Caracterización das necesidades de sensorización.
- ¿ Determinación, instalación e configuración dos elementos de campo intelixentes.
- ¿ Aplicación de sistemas de visión artificial, láser e luz estruturada para o control do proceso.

As actividades profesionais asociadas a estas funcións aplícanse en:

- ¿ A determinación dos requisitos metrolóxicos para a sensorización dos procesos produtivos e/ou de mantemento.
- ¿ A selección de elementos de campo intelixentes para os procesos produtivos automatizados e/ou de mantemento.
- ¿ A modificación e adaptación dos procesos produtivos e/ou de mantemento.

Ao mesmo tempo, tamén indica que o módulo debe contribuír a acadar os obxectivos xerais b), c), d), e), g), j), k), l), m), n), ñ), o), p) e as competencias b), c), d), f), h), i), j), k), l), m) do Curso de Especialización.

Xa que logo este módulo vaise impartir no IES Politécnico de Vigo compre votar unha ollada ao contorno socioeconómico da cidade de Vigo e a súa comarca:

Trátase dun área metropolitana que integra a unhas 500.000 persoas, cun tecido industrial que abrangue sectores industriais tan diversos como o automóbil, o pesqueiro, a construción naval ou os sectores sanitario, de alimentación e téxtil, sen esquecer tódalas empresas auxiliares das mesmas e de loxística. Así mesmo, existe unha gran implantación comercial, con grandes superficies comerciais que completan ao pequeno e mediano comercio. Ademais existe toda unha serie de Pemes que aportan tanto ás empresas como aos cidadáns os servizos de instalación e mantemento requiridos.

Como complemento ao anterior, na área están implantadas empresas de corte altamente tecnolóxico, con departamentos de enxeñería e/ou I+D altamente cualificados, as cales teñen apoio nos distintos departamentos da Universidade de Vigo.

Por último, o ámbito turístico ve reforzada a oferta autóctona coa proximidade a outras zonas de interese paisaxístico e cultural e coa dispoñibilidade de espazos para a realización de feiras, congresos e calquera tipo de eventos.

Todo isto vese conectado cara ao exterior por medio de autoestradas, vía férrea, aeroporto e porto.

A proxección da maior parte destas empresas ten un carácter internacional, que esixe non só unha mobilidade xeográfica se non tamén

unha formación tecnolóxica ampla e cunha actualización constante.

Isto debera ser suficiente para comprender a necesidade de profundar en tódolos aspectos sinalados do módulo, permitindo deste xeito co alumnado dispoña dunha mellor flexibilidade cara a súa integración laboral, abríndolle o abanico de empresas nas que aplicar os coñecementos que adquira na súa formación.

Asemade, ao impartirse este módulo no réxime de persoas adultas, esta amplitude lonxe de prexudicar aos coñecementos mellorará o rendemento do alumnado que manteña unha actividade laboral, xa que lle dotará dunha visión integradora, ao tempo que, para aquel alumnado que non teña unha dedicación laboral, achegaralle unha visión de conxunto.

Para acadar un bo resultado faise imprescindible incidir non só nos aspectos relativos ao coñecemento teórico se non tamén naqueles que atinxen á montaxe, posta en marcha e/ou calibración e mantemento, de xeito que chegado o momento de realizar unha supervisión, de planificar unha nova instalación, de propor melloras ou de corrixir unha avaría, resulte coñecida a problemática asociada. Tamén resultará imprescindible que o alumnado adquira hábitos de traballo que inclúan unha parte de autoformación.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	Sistemas de captación de datos	Avaliaranse os distintos tipos de sensores empregados na industria e as súas posibilidades de conexión.	25	25
2	Requisitos da obtención de datos	Analizarase a idoneidade dos elementos de captación de datos en función das necesidades metrolóxicas e de calibración e rastreo e determinarase a incerteza do elemento elixido.	25	25
3	Conexión dos elementos de captación de datos	Integraranse os distintos sensores en instalacións e verificarase a integridade e validez dos datos suministrados.	30	25
4	Sistemas de visión artificial	Estudaranse as distintas posibilidades que ofrecen os sistemas de visión artificial e integraranse nas instalacións.	35	25

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	Sistemas de captación de datos	25

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Especifica os requisitos de conectividade dos elementos de campo intelixentes e analiza as tecnoloxías de comunicacións implantadas	SI

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Analizáronse as necesidades de sensorización en función do grao de automatización e integración óptimo, así como da súa relación entre custo e beneficio
CA2.2 Especificouse o tipo de conectividade adecuado para os elementos de campo intelixentes
CA2.3 Configurouse o elemento de campo e o sistema de control para unha comunicación óptima
CA2.4 Verificouse que a comunicación do elemento de campo co sistema de control do proceso se produza segundo os requisitos establecidos

4.1.e) Contidos

Contidos
Tecnoloxías de captación e medición existentes no mercado.
Funcións de autodiagnóstico e autocalibraxe dos sensores.
Conectividade dos sensores.
Redes específicas para sensorización.
Redes de automatización de maior nivel.
Conectividade sen fíos.
Sensores con conexión directa á nube.
Conceptos de ciberseguridade aplicados a redes de sensores.

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	Requisitos da obtención de datos	25

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Determina os requisitos de captación de datos e a súa medida en cada etapa do proceso, aplicando criterios de optimización e eficiencia	SI

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Especificáronse os puntos para a sensorización con criterios de optimización das operacións que se vaian realizar
CA1.2 Seleccionáronse as tecnoloxías de captación de datos
CA1.3 Seleccionáronse as tecnoloxías de medición de datos
CA1.4 Determináronse as especificacións metrolóxicas de cada elemento de campo
CA1.5 Determináronse as condicións de compensación fronte a parámetros secundarios de aplicación a cada elemento de campo
CA1.6 Determináronse a cadencia de medición e o tempo de resposta necesario para os elementos de campo que se empreguen

4.2.e) Contidos

Contidos
Conceptos de metroloxía aplicados a captadores e medidores.
Sistema nacional de calidade e seguridade.
Incerteza do instrumento e da medida.
Definición de incerteza.
Valoración da incerteza do instrumento e da medida
Calibraxe e verificación dos equipamentos de medida. Rastrexabilidade, tolerancias e intervalos de aceptación.
Definición de calibración e rastrexabilidade.
Técnicas de calibración.
Adecuación dos equipamentos de medida ás necesidades derivadas das especificacións dimensionais, xeométricas, superficiais e doutras magnitudes.
Factores económicos asociados aos equipamentos de captación e medición. Selección óptima e eficiente dos equipamentos.
Funcións integradas de calibraxe e diagnose.
Mantemento de equipamentos.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Conexión dos elementos de captación de datos	30

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Integra elementos de campo co sistema de control e determina o seu funcionamento autónomo ou a súa achega ao sistema	SI

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.1 Determinouse a información para intercambiar entre o sistema de control e o elemento de campo
CA3.2 Selecionouse o elemento de campo segundo as tecnoloxías de comunicacións existentes
CA3.3 Instalouse o elemento de campo e configuráronse os parámetros de comunicacións e funcionamento autónomo, de ser o caso
CA3.4 Verificouse o correcto funcionamento do elemento de campo segundo os requisitos establecidos

4.3.e) Contidos

Contidos
Información para intercambiar entre o sistema e o sensor ou medidor.
0Capacidades de funcionamento autónomo e control do proceso dos sensores intelixentes: capacidade de procesamento.
Datos de calibraxe.
Datos de compensación.
Direccionamento.
Información propia do sensor.
Datos da medición.
Información para a programación remota do sensor ou medidor.
Información para compartir con outros sensores nun sistema distribuído.
Velocidade da comunicación.

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Sistemas de visión artificial	35

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Determina a aplicación dos sistemas de visión artificial, láser e luz estruturada, e intégraos no proceso de mantemento	SI

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.1 Identifícanse os puntos do sistema en que serían de aplicación os sistemas de visión artificial
CA4.2 Valoráronse os sistemas e as aplicacións de visión artificial, láser e luz estruturada existentes no mercado
CA4.3 Propúxose unha solución óptima e eficiente para dar resposta ás necesidades do sistema canto á aplicación de sistemas de visión artificial, láser e luz estruturada
CA4.4 Instaláronse e configuráronse os sistemas seleccionados de visión artificial, láser e luz estruturada
CA4.5 Verificouse o correcto funcionamento dos sistemas implantados
CA4.6 Valorouse a mellora nos parámetros de funcionamento do sistema que supoñen os sistemas de visión artificial, láser e luz estruturada aplicados

4.4.e) Contidos

Contidos
Solucións de visión artificial dispoñibles no mercado: características e utilidade.
Solucións baseadas en láser dispoñibles no mercado: características e utilidade.
Solucións baseadas en luz estruturada dispoñibles no mercado: características e utilidade.
Integración das solucións no proceso.
Métodos offline de validación de sistemas de visión artificial.
Integración online de sistemas de visión artificial.

5.1 Peso dos procedementos e instrumentos de avaliación dos CA na cualificación

Procedementos e instrumentos de avaliación		UD1	UD2	UD3	UD4	Total
		25 %	25 %	25 %	25 %	100,00 %
Proba de coñecementos		40 %	40 %	40 %	40 %	40,00 %
	Proba escrita + modelo de solución	40 %	40 %	40 %	40 %	40,00 %
Proba de produción		20 %	20 %	20 %	20 %	20,00 %
	Táboa de indicadores para produtos	20 %	20 %	20 %	20 %	20,00 %
Proba de desempeño		40 %	40 %	40 %	40 %	40,00 %
	Táboa de indicadores de observación	40 %	40 %	40 %	40 %	40,00 %

Todas as probas		UD1	UD2	UD3	UD4	Total
		25 %	25 %	25 %	25 %	100,00 %
Proba escrita + modelo de solución		40 %	40 %	40 %	40 %	40,00 %
Táboa de indicadores para produtos		20 %	20 %	20 %	20 %	20,00 %
Táboa de indicadores de observación		40 %	40 %	40 %	40 %	40,00 %

Todas as probas		RA1	RA2	RA3	RA4	Total
		25,00 %	25,00 %	25,00 %	25,00 %	100,00 %
Proba escrita + modelo de solución		40,00 %	40,00 %	40,00 %	40,00 %	40,00 %
Táboa de indicadores para produtos		20,00 %	20,00 %	20,00 %	20,00 %	20,00 %
Táboa de indicadores de observación		40,00 %	40,00 %	40,00 %	40,00 %	40,00 %

5.2 Niveis de logro mínimo dos CA (mínimo esixible)

Cráterios ou subcráterios de avaliación	Nivel de logro do mínimo esixible
UD 1. Sistemas de captación de datos	
CA 2.1 Analizáronse as necesidades de sensorización en función do grao de automatización e integración óptimo, así como da súa relación entre custo e beneficio	Analízouse razoadamente a necesidade de sensorización elixindo o sensor idóneo.
CA 2.2 Especificouse o tipo de conectividade adecuado para os elementos de campo intelixentes	Especificáronse os esquemas de conectividade entre sensores a 3 ou catro fíos dixitais e analóxicos.
CA 2.3 Configurouse o elemento de campo e o sistema de control para unha comunicación óptima	Conectouse e configurouse o sensor e o equipo programable requirido.
CA 2.4 Verificouse que a comunicación do elemento de campo co sistema de control do proceso se produza segundo os requisitos establecidos	Verificouse a conexión e comunicación do sensor, incluíndo o esquema e programa empregados.
UD 2. Requisitos da obtención de datos	
CA 1.1 Especificáronse os puntos para a sensorización con criterios de optimización das operacións que se vaían realizar	Especificouse razoadamente a elección do punto de sensorización.
CA 1.2 Seleccionáronse as tecnoloxías de captación de datos	Seleccionouse o sensor dixital idóneo.
CA 1.3 Seleccionáronse as tecnoloxías de medición de datos	Seleccionouse unha tecnoloxía de medición válida e razoouse a elección.
CA 1.4 Determináronse as especificacións metrolóxicas de cada elemento de campo	Determinouse a rastrexabilidade asociada ao sensor.
CA 1.5 Determináronse as condicións de compensación fronte a parámetros secundarios de aplicación a cada elemento de campo	Determinouse a compensación fronte a modificacións de cor ou material no elemento a medir.
CA 1.6 Determináronse a cadencia de medición e o tempo de resposta necesario para os elementos de campo que se empreguen	Determinouse a cadencia aconsellable de medición, incluíndo as indicacións de montaxe e axuste precisas.
UD 3. Conexión dos elementos de captación de datos	
CA 3.1 Determinouse a información para intercambiar entre o sistema de control e o elemento de campo	Determináronse os datos precisos polo sistema.

Cráterios ou subcráterios de avaliación	Nivel de logro do mínimo esixible
CA 3.2 Seleccionouse o elemento de campo segundo as tecnoloxías de comunicacións existentes	Seleccionáronse os sensores dixitais acordes coa tecnoloxía de comunicación.
CA 3.3 Instalouse o elemento de campo e configuráronse os parámetros de comunicacións e funcionamento autónomo, de ser o caso	Instalouse o sensor e comunicouse co equipo indicado.
CA 3.4 Verifícase o correcto funcionamento do elemento de campo segundo os requisitos establecidos	Verifícase o funcionamento, indicando os esquemas e configuracións precisas.
UD 4. Sistemas de visión artificial	
CA 4.1 Identifícanse os puntos do sistema en que serían de aplicación os sistemas de visión artificial	Identifícase o momento da cadea produtiva onde se debe facer a análise e que parámetros compre verificar.
CA 4.2 Valoráronse os sistemas e as aplicacións de visión artificial, láser e luz estruturada existentes no mercado	Valoráronse e describíronse os sistemas de visión artificial.
CA 4.3 Propúxose unha solución óptima e eficiente para dar resposta ás necesidades do sistema canto á aplicación de sistemas de visión artificial, láser e luz estruturada	Propúxose unha solución para detección de defectos.
CA 4.4 Instaláronse e configuráronse os sistemas seleccionados de visión artificial, láser e luz estruturada	Configurouse o sistema de visión e obtívose unha medida.
CA 4.5 Verifícase o correcto funcionamento dos sistemas implantados	Verifícase o funcionamento do sistema, incluíndo o programa e sinalando os aspectos críticos.
CA 4.6 Valorouse a mellora nos parámetros de funcionamento do sistema que supoñen os sistemas de visión artificial, láser e luz estruturada aplicados	Valorouse a mellora que supón o sistema de visión artificial, incluíndo o programa demostrativo.

5.3 Peso dos CA na cualificación das UD e pesos das UD na cualificación do módulo

Unidades didácticas e cráterios de avaliación	%
UD 1. Sistemas de captación de datos	25 %
CA 2.1 Analizáronse as necesidades de sensorización en función do grao de automatización e integración óptimo, así como da súa relación entre custo e beneficio	20 %
CA 2.2 Especificouse o tipo de conectividade adecuado para os elementos de campo intelixentes	20 %
CA 2.3 Configurouse o elemento de campo e o sistema de control para unha comunicación óptima	40 %
CA 2.4 Verifícase que a comunicación do elemento de campo co sistema de control do proceso se produza segundo os requisitos establecidos	20 %
UD 2. Requisitos da obtención de datos	25 %
CA 1.1 Especificáronse os puntos para a sensorización con criterios de optimización das operacións que se vaian realizar	10 %
CA 1.2 Seleccionáronse as tecnoloxías de captación de datos	10 %
CA 1.3 Seleccionáronse as tecnoloxías de medición de datos	10 %
CA 1.4 Determináronse as especificacións metrolóxicas de cada elemento de campo	10 %
CA 1.5 Determináronse as condicións de compensación fronte a parámetros secundarios de aplicación a cada elemento de campo	40 %
CA 1.6 Determináronse a cadencia de medición e o tempo de resposta necesario para os elementos de campo que se empreguen	20 %
UD 3. Conexión dos elementos de captación de datos	25 %
CA 3.1 Determinouse a información para intercambiar entre o sistema de control e o elemento de campo	20 %
CA 3.2 Seleccionouse o elemento de campo segundo as tecnoloxías de comunicacións existentes	20 %
CA 3.3 Instalouse o elemento de campo e configuráronse os parámetros de comunicacións e funcionamento autónomo, de ser o caso	40 %
CA 3.4 Verifícase o correcto funcionamento do elemento de campo segundo os requisitos establecidos	20 %
UD 4. Sistemas de visión artificial	25 %
CA 4.1 Identifícanse os puntos do sistema en que serían de aplicación os sistemas de visión artificial	10 %
CA 4.2 Valoráronse os sistemas e as aplicacións de visión artificial, láser e luz estruturada existentes no mercado	40 %
CA 4.3 Propúxose unha solución óptima e eficiente para dar resposta ás necesidades do sistema canto á aplicación de sistemas de visión artificial, láser e luz estruturada	10 %
CA 4.4 Instaláronse e configuráronse os sistemas seleccionados de visión artificial, láser e luz estruturada	20 %
CA 4.5 Verifícase o correcto funcionamento dos sistemas implantados	10 %
CA 4.6 Valorouse a mellora nos parámetros de funcionamento do sistema que supoñen os sistemas de visión artificial, láser e luz estruturada aplicados	10 %

5.4 Peso dos CA na cualificación dos RA e peso dos RA na cualificación do módulo

Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación	%
RA 1. Determina os requisitos de captación de datos e a súa medida en cada etapa do proceso, aplicando criterios de optimización e eficiencia	25,00 %
CA 1.1 Especificáronse os puntos para a sensorización con criterios de optimización das operacións que se vaian realizar	10,00 %
CA 1.2 Seleccionáronse as tecnoloxías de captación de datos	10,00 %
CA 1.3 Seleccionáronse as tecnoloxías de medición de datos	10,00 %
CA 1.4 Determináronse as especificacións metrolóxicas de cada elemento de campo	10,00 %
CA 1.5 Determináronse as condicións de compensación fronte a parámetros secundarios de aplicación a cada elemento de campo	40,00 %
CA 1.6 Determináronse a cadencia de medición e o tempo de resposta necesario para os elementos de campo que se empreguen	20,00 %
RA 2. Especifica os requisitos de conectividade dos elementos de campo intelixentes e analiza as tecnoloxías de comunicacións implantadas	25,00 %
CA 2.1 Analizáronse as necesidades de sensorización en función do grao de automatización e integración óptimo, así como da súa relación entre custo e beneficio	20,00 %
CA 2.2 Especificouse o tipo de conectividade adecuado para os elementos de campo intelixentes	20,00 %
CA 2.3 Configurouse o elemento de campo e o sistema de control para unha comunicación óptima	40,00 %
CA 2.4 Verificouse que a comunicación do elemento de campo co sistema de control do proceso se produza segundo os requisitos establecidos	20,00 %
RA 3. Integra elementos de campo co sistema de control e determina o seu funcionamento autónomo ou a súa achega ao sistema	25,00 %
CA 3.1 Determinouse a información para intercambiar entre o sistema de control e o elemento de campo	20,00 %
CA 3.2 Seleccioneuse o elemento de campo segundo as tecnoloxías de comunicacións existentes	20,00 %
CA 3.3 Instalouse o elemento de campo e configuráronse os parámetros de comunicacións e funcionamento autónomo, de ser o caso	40,00 %
CA 3.4 Verificouse o correcto funcionamento do elemento de campo segundo os requisitos establecidos	20,00 %
RA 4. Determina a aplicación dos sistemas de visión artificial, láser e luz estruturada, e intégraos no proceso de mantemento	25,00 %
CA 4.1 Identificáronse os puntos do sistema en que serían de aplicación os sistemas de visión artificial	10,00 %
CA 4.2 Valoráronse os sistemas e as aplicacións de visión artificial, láser e luz estruturada existentes no mercado	40,00 %
CA 4.3 Propúxose unha solución óptima e eficiente para dar resposta ás necesidades do sistema canto á aplicación de sistemas de visión artificial, láser e luz estruturada	10,00 %
CA 4.4 Instaláronse e configuráronse os sistemas seleccionados de visión artificial, láser e luz estruturada	20,00 %
CA 4.5 Verificouse o correcto funcionamento dos sistemas implantados	10,00 %
CA 4.6 Valorouse a mellora nos parámetros de funcionamento do sistema que supoñen os sistemas de visión artificial, láser e luz estruturada aplicados	10,00 %

5.5 Observacións sobre os criterios de cualificación

No que respecta aos cuestionarios (PES), incluírase nos mesmos a puntuación asignada a cada pregunta. No caso de facer nun mesmo exame varios PES, a súa puntuación será independente a fin de evitar influencias entre os distintos CA.

No que respecta ás probas de desempeño e de produción, indicárase no momento de inicialas unha baremación tipo rúbrica.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas
6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

Este procedemento aplicarase no caso daqueles/as alumnos/as que non acaden unha avaliación positiva, nunha ou máis Unidades Didácticas, no discorrer normal do curso e non lles sexa aplicable ou suficiente o indicado no apartado Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados.

As actividades de recuperación serán sempre personalizadas, quedarán reflectidas na ficha do alumnado e constarán de dúas partes:

* Parte autónoma. Constará dun ou varios traballos nos que se definirán como mínimo os datos de partida, os obxectivos e o tempo máximo para entregalos. Será condición indispensable que o/a alumno/a dispoña persoalmente do equipo necesario para realizar o traballo (ordenador, programas, etc).

e

* Parte presencial. Constará dun exame práctico e, no caso de non ser posible a realización da parte autónoma anterior, dun exame teórico. Esta proba realizarase coincidindo co remate do curso.

En calquera caso, as probas e traballos permitirán garantir que o alumnado alcanza os mínimos esixibles tal e como se indica no apartado Criterios de cualificación e mínimos esixibles polo que, dada a complexidade que supón a realización da proba presencial, poderán adicarse días diferentes para cada Unidade Didáctica non superada.

Débese recalcar que, para o correcto desenvolvemento do módulo, faise imprescindible a asistencia continuada ás clases, xa que, o dominio das ferramentas, equipos, etc. así o require. Polo tanto, será condición indispensable para acceder ás actividades de recuperación non ter faltado o 10% ou máis das sesións na Unidade Didáctica a recuperar.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

Aplicarase este procedemento cando o/a alumno/a:

- * Teña perdido o dereito á avaliación continua.
- * Non colaborara de xeito activo no desenvolvemento das tarefas propostas, tanto con carácter individual como de traballo en grupo.
- * Non rematara en prazo os traballos.
- * Non lle fosen aplicables ou non superase as actividades de recuperación propostas.

ou

- * Non entregara as memorias correspondentes.

Neste caso o/a alumno/a terá que realizar para cada unha das Unidades Didácticas non superadas unhas probas consistentes nun dobre exame teórico e práctico, segundo o requirido en cada unha delas.

Estas probas realizaranse coincidindo co remate do curso e terán a amplitude suficiente para garantir que o alumnado alcanza os mínimos esixibles tal e como se indica no apartado Criterios de cualificación e mínimos esixibles polo que, dada a complexidade que supón a súa realización, poderán adicarse días diferentes para cada Unidade Didáctica e con formatos distintos (proba teórica e proba práctica), pero tendo a consideración dun único Exame Final Extraordinario, que deberá ser avaliado positivamente en todas e cada unha das súas partes para acadar a avaliación positiva no módulo.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

Á hora de facer un correcto seguimento da programación e poder avaliar a propia práctica docente compre sinalar co desenvolvemento da

mesma vai ter unha marcada interdependencia alumnado-profesorado. Por iso é preciso que a análise sexa feita sobre ambos.

Polo que respecta ao alumnado, o mellor indicador da súa evolución vai ser a ficha do alumnado (definida no apartado 10), o conxunto das cales vai permitir extraer unha información vital para o profesorado, xa que permitirá analizar o grao de comprensión dos conceptos e a destreza adquirida.

O contraste desta información co sinalado no detalle das distintas Unidades Didácticas complementará ao seguimento realizado a través da aplicación web e irase reflectindo nunha folla-guía do profesorado (definida no apartado 10), de xeito que ao avanzar o curso se poidan realizar modificacións, por exemplo nos tempos inicialmente asignados, para acadar un mellor cumprimento das esixencias previstas.

O resultado desta análise terá o seu reflexo na Memoria Final do módulo e servirá de base, de ser o caso, para adoptar correccións futuras.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

Os informes facilitados na Avaliación Inicial do Ciclo Formativo facilitarán as situacións académicas e persoais do alumnado e servirán para fixar un punto de partida.

Sen embargo, ao inicio do curso poderase facer na aula unha posta en común de coñecementos, a cal terá como obxectivo exclusivo unha análise, centrada nos contidos do módulo, da situación real do alumnado con respecto á materia a desenvolver e á súa capacidade de autoformación.

Deste xeito poderase facer, por exemplo, unha distribución máis homoxénea dos grupos de traballo e mesmo facilitar que o alumnado adquira unha maior independencia formativa.

En ningún caso esta avaliación inicial terá carácter vinculante nin suporá unha modificación dos mínimos esixibles.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

No que respecta ás medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados pódense dar dúas situacións posibles: alumnado que teña, por razóns persoais, necesidades educativas especiais e alumnado que no desenvolvemento do curso necesite un apoio adicional.

Para o caso do alumnado que teña necesidades educativas especiais e tal como indica o Artigo 61 do Decreto 114 do 1 de Xullo (DOG 12/Xullo/2010), respectarase o establecido na Lei Orgánica 2/2006, do 3 de Maio, polo que cada caso será analizado particularmente, establecendo as flexibilizacións e apoios oportunos para garantir que se cumpren os mínimos fixados no apartado Criterios de cualificación e mínimos esixibles. Esta situación verase reflectida na ficha do alumnado e as flexibilizacións e apoios fixados terán que contar coa autorización e visto bo da Inspección de Educación.

No caso do alumnado que, sen ter necesidades educativas especiais, poida precisar ao longo do curso dun apoio adicional e cando o reflectido na ficha do alumnado así o aconselle, ofreceráselle a posibilidade de reforzar a súa aprendizaxe e mesmo recuperar partes non superadas.

Atoparanse nesta situación aqueles/as alumnos/as que:

- * Non teñan perdido o dereito á avaliación continua.
 - * Colaboren de xeito activo no desenvolvemento das tarefas propostas, tanto con carácter individual como de traballo en grupo.
 - * Non acaden parcialmente os mínimos dalgunha Unidade Didáctica.
- e
- * Amosen a súa dispoñibilidade a traballar en autoformación.

Se cumpren todos os puntos, acordarase co/coa alumno/a a realización dun ou varios traballos nos que se definirán, entre outros, os datos de partida, os obxectivos e o tempo máximo para entregalos. Será condición indispensable que o/a alumno/a dispoña persoalmente do equipo necesario para realizar o traballo (ordenador, programas, etc), estando en todo momento apoiado polo profesor en tarefas de tutoría.

No caso de que, polo carácter dos mínimos a recuperar, sexa necesaria unha verificación práctica dos mesmos o/a alumno/a deberá realizar tamén unha proba práctica, normalmente coincidindo co Exame Final Extraordinario.

O conxunto destas tarefas en ningún caso suporá unha rebaixa dos mínimos esixidos reflectidos no apartado Criterios de cualificación e mínimos esixibles, se non que constitúe unha ferramenta de apoio para a consecución dos mesmos.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

A educación en valores, aínda que pareza allea aos obxectivos do módulo está intimamente ligada aos mesmos, en tanto que contribúe a formación no amplo concepto da mesma, permitindo por exemplo analizar o comportamento do alumnado cara a súa integración no contorno produtivo.

Con esta idea, fíxanse os seguintes Valores (V) e os seus correspondentes Aspectos de Análise (AA):

- V1. Puntualidade no inicio e remate das tarefas.
- AA1.1. Asistiuse con puntualidade ás clases.
- AA1.2. Cumpríronse os tempos fixados para a realización das tarefas encomendadas.
- V2. Orde e limpeza no manexo e elaboración da documentación.
- AA2.1 Entregáronse memorias estruturadas, escritas con claridade e cumprindo a normativa.
- V3. Rigor no manexo da documentación.
- AA3.1 Interpretáronse planos, instrucións dos equipos/materiais, orzamentos e normativa rigorosamente e sen falsas interpretacións.
- V4. Calidade da documentación.
- AA4.1. Verificouse a idoneidade e integridade da documentación.
- V5. Orde e método de traballo.
- AA5.1. Mantívose o contorno de traballo ordenado, limpo e seguro.
- V6. Traballo en equipo.
- AA6.1. Implicouse na consecución dos obxectivos por parte de tódolos membros do equipo.
- AA6.2. Mantívose unha actitude de respecto cos compañeiros e profesores.
- V7. Calidade do traballo.
- AA7.1. Alcanzouse ou superouse a calidade esixida no traballo.
- V8. Seguridade no traballo.

- AA8.1. Extremáronse as precaucións con respecto ás persoas e aos equipos.
- V9. Busca da mellor solución.
- AA9.1. Contempláronse aspectos económicos, de facilidade de mantemento e ampliación e de funcionalidade para obter a mellor solución.
- V10. Coidado da natureza.
- AA10.1. Procurouse non desperdiciar materiais.
- AA10.2. Coidouse a reciclaxe.

Malia aparecer algúns deles no propio currículo, compre recalcalos xa que o incumprimento de calquera deses AA impedirá obter unha avaliación positiva das Unidades Didácticas e/ou do módulo. Os AA serán aplicados ao traballo diario ao longo de todo o curso, seguindo o procedemento de Lista de Cotexo con dous valores: Cumpre e Non Cumpre

Así mesmo, o incumprimento de algún dos criterios poderá significar a prohibición de realizar as prácticas no aula cando por razóns de seguridade, de prexuízo ao grupo ou por inasistencia/impuntualidade supoñan un risco ou unha diminución da avaliación obxectiva das mesmas. Neste caso o alumnado será avaliado segundo o indicado no apartado Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua. Estas situacións quedarán reflectidas na ficha do alumnado.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Promoverase e facilitarase a participación activa do alumnado en todas aquelas actividades propostas dende o Departamento ou o Centro que teñan que ver co currículo do Ciclo, especialmente naquelas que traten aspectos directamente relacionados co módulo.

Agás casos excepcionais, desenvolvidos no propio Centro no horario lectivo do módulo e que poidan substituír ás explicacións do profesor nunha Unidade Didáctica, estas actividades non terán carácter obrigatorio nin serán avaliadas. De selo, informarase ao alumnado previamente coa finalidade de que tomen as disposicións oportunas.

10. Outros apartados

10.1) Secuencia alternativa das Unidades Didácticas.

Por mor de impartirse o módulo empregando equipos e espazos compartidos con outros ciclos e/ou módulos, poderá ser preciso modificar a secuencia establecida para as Unidades Didácticas e/ou impartir algunha delas de xeito paralelo dividindo ao alumnado en grupos, en función da dispoñibilidade de medios.

Malia o anterior, ao non influír a orde das Unidades Didácticas no que respecta á avaliación do alumnado, poderanse facer os axustes ao longo do curso, quedando reflectidas as variacións realizadas, de ser o caso, no seguimento da programación e/ou na Memoria Final.

10.2) Ficha do alumnado.

Estas fichas van ser unha ferramenta básica do profesorado para garantir o correcto seguimento da evolución do alumnado.

Vai conter como mínimo as seguintes informacións:

- * Datos persoais do alumnado.
- * Grupo de traballo asignado.

- * Cadro de asistencia.
- * Cadro de seguimento das tarefas realizadas, incluíndo datas de inicio e remate, valoración da tarefa, etc.
- * Adaptacións específicas:
 - Reforzos.
 - Tarefas de recuperación.
 - Etc
- * Resultados das distintas avaliacións, tanto parciais como finais do módulo e das distintas Unidades Didácticas.

10.3) Guía do profesorado.

A guía do profesorado vai permitir realizar un seguimento directo do curso, reflectindo tanta información sexa necesaria para valorar o cumprimento da programación e/ou propor melloras na mesma.

Deste xeito conterà, polo menos, para cada Unidade Didáctica e Actividade programada a seguinte información:

- * Datas de inicio e remate.
- * Sesións reais.
- * % de faltas do alumnado.
- * % de alumnado que aproba.
- * Grao de comprensión ou dificultade.
- * Observacións.

Ademais, para cada tarefa encomendada reflectirase:

- * Data de inicio e remate asignadas.
- * Título da tarefa.
- * Composición da tarefa.